

KINDLUSTUSMAAKLER TIINA NAUR OÜ

RAHAPESU JA TERRORISMI RAHASTAMISE TÕKESTAMISE PROTSEDUURIREEGLID

1. Üldsätted ja kohaldamisala

1.1. Käesolevate protseduurireeglite eesmärk on kirjeldada, kuidas Kindlustusmaakler Tiina Naur OÜ tuvastab, hindab ja maandab rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning täidab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise, rahvusvaheliste sanktsioonide ja pädevate asutuste juhenditega seotud kohustusi.

1.2. Protseduurireegleid kohaldatakse juhatuse liikmetele, töötajatele ja muudele isikutele, kes osalevad kindlustuse turustamises, kliendisuhtluses, kliendiandmete kogumises, maksete või hüvitistega seotud toimingutes või klienditoimikute haldamises.

1.3. Elukindlustuse, investeerimisriskiga elukindlustuse või muu kogumis- või investeerimisiseloomuga kindlustustoote turustamisel kohaldatakse käesolevaid reegleid täies ulatuses. Kahjukindlustuse turustamisel kohaldatakse reegleid riskipõhiselt ning koos ettevõtte rahvusvaheliste sanktsioonide kohaldamise korraga.

2. Vastutus ja töökorraldus

2.1. Juhatus vastutab protseduurireeglite kehtestamise, ajakohasuse, töötajatele tutvustamise ja täitmise kontrollimise eest.

2.2. Juhatus määrab rahapesu tõkestamise eest vastutava kontaktisiku ja tema asendaja. Kui eraldi isikut ei ole määratud, täidab kontaktisiku ülesandeid juhatus.

2.3. Kontaktisik korraldab riskide hindamist, nõustab töötajaid, kontrollib hoolsusmeetmete täitmist, hindab kõrgema riskiga juhtumeid ning korraldab vajaduse korral teate esitamise Rahapesu Andmebüroole.

2.4. Iga töötaja vastutab selle eest, et ta kogub kliendi kohta nõutud teabe, täidab hoolsusmeetmeid, dokumenteerib tulemused ning teavitab viivitamata kontaktisikut kahtlusest, ebatavalisest asjaolust või puudulikust teabest.

3. Riskipõhine lähenemine

3.1. Ettevõtte hindab rahapesu ja terrorismi rahastamise riski enne kliendisuhte alustamist ning vajaduse korral kliendisuhte kestel.

3.2. Riski hindamisel arvestatakse kliendi isikut, tegevusala, kindlustustoote olemust, makseviisi, geograafilist seost, tegelikku kasusaajat, kliendi esitatud andmete usaldusväärsust ning tehingu või kindlustuslepingu tavapärasust.

3.3. Kõrgemale riskile võivad viidata muu hulgas seos kõrgema riskiga riigiga, keeruline või ebaselge omandistruktuur, riikliku taustaga isiku seos, põhjendamatu kindlustusmakse tasuja või hüvitise saaja muutus, vastuolulised andmed või soov teha toiming kiiresti ilma selge põhjendusega.

3.4. Madalama riskiga võib olla klient, kelle andmed on usaldusväärsetest allikatest kontrollitavad, kelle tegevus ja kindlustusvajadus on arusaadavad ning kellel puuduvad kõrgema riski tunnused. Madalam risk ei vabasta sanktsioonikontrollist ega põhiandmete kontrollimisest.

4. Kliendi hoolsusmeetmed

- 4.1. Enne kliendisuhte alustamist või asjaomase kindlustustoote turustamist tuvastab töötaja kliendi isikusamasuse ning kontrollib andmeid usaldusväärse allika põhjal.
- 4.2. Füüsilise isiku kohta kogutakse vähemalt nimi, isikukood või sünniaeg, isikut tõendava dokumendi andmed, kontaktandmed ja vajaduse korral elukoha andmed.
- 4.3. Juriidilise isiku kohta kogutakse vähemalt ärinimi, registrikood, asukoht, esindusõiguslik isik, tegevusala, tegelik kasusaaja ning omandi- ja kontrollstruktuuri selgitav teave.
- 4.4. Töötaja selgitab välja ärisuhte või kindlustuslepingu eesmärgi ja olemuse ning hindab, kas kindlustusvajadus, maksed ja hüvitisega seotud toimingud on kliendi tegevuse ja teadaolevate asjaoludega kooskõlas.
- 4.5. Kliendi andmeid ajakohastatakse, kui andmed muutuvad, tekib kahtlus nende õigsuses, ilmneb kõrgem risk või seda nõuab ettevõtte sisekord.

4. Tegelik kasusaaja ja riikliku taustaga isik

- 5.1. Juriidilise isiku puhul tuvastatakse tegelik kasusaaja äriregistri, kliendi esitatud andmete või muu usaldusväärse allika alusel.
- 5.2. Kui tegelik kasusaaja ei ole selge või omandistruktuur on keeruline, küsib töötaja täiendavaid andmeid ja edastab juhtumi kontaktisikule.
- 5.3. Töötaja kontrollib, kas klient, kliendi esindaja või tegelik kasusaaja on riikliku taustaga isik, tema pereliige või lähedane kaastöötaja. Kontroll tehakse kliendi kinnituse, avalike allikate või kasutatava kontrollitööriista abil.
- 5.4. Riikliku taustaga isiku või kõrgema riskiga tegeliku kasusaaja korral kohaldatakse tugevdatud hoolsusmeetmeid ning kliendisuhte alustamiseks või jätkamiseks on vaja kontaktisiku või juhatuse nõusolekut.

5. Lihtsustatud ja tugevdatud hoolsusmeetmed

- 6.1. **Lihtsustatud hoolsusmeetmeid** võib kohaldada üksnes juhul, kui ettevõtte riskihinnangu ja konkreetse kliendisuhte või toimingu asjaolude põhjal on tuvastatud tavapärasest madalam rahapesu ja terrorismi rahastamise risk ning madala riski põhjus on dokumenteeritud.
- 6.2. Lihtsustatud hoolsusmeetmete kohaldamine ei tähenda kliendi kontrollimata jätmist. Ka lihtsustatud hoolsusmeetmete korral tehakse vähemalt järgmised toimingud:
 - 6.2.1. tuvastatakse klient ja kontrollitakse tema põhiandmeid usaldusväärse allika alusel;
 - 6.2.2. juriidilise isiku puhul tuvastatakse esindusõigus, tegelik kasusaaja ning omandi- ja kontrollistruktuur ulatuses, mis on madala riski korral piisav;
 - 6.2.3. selgitatakse välja ärisuhte või kindlustuslepingu eesmärk ja olemus üldises ulatuses;
 - 6.2.4. kontrollitakse, kas klient, tema esindaja või tegelik kasusaaja on riikliku taustaga isik;
 - 6.2.5. tehakse rahvusvahelise sanktsiooni kontroll ettevõtte sanktsioonikontrolli korra järgi;
 - 6.2.6. hinnatakse, kas kliendi kindlustusvajadus, makseviis ja hüvitisega seotud toimingud on arusaadavad ja tavapärased;
 - 6.2.7. dokumenteeritakse madala riski alus, tehtud kontrollid ja otsus lihtsustatud hoolsusmeetmete kohaldamise kohta.
- 6.3. Lihtsustatud hoolsusmeetmete korral võib ettevõtte vähendada kogutava lisateabe ulatust, kontrolli detailsust ja andmete ajakohastamise sagedust, kuid üksnes ulatuses, mis võimaldab jätkuvalt tuvastada ebatavalisi asjaolusid, kahtlasi toiminguid ja riskitaseme muutumist.
- 6.4. Kui lihtsustatud hoolsusmeetmete kohaldamise ajal ilmneb kõrgema riski tunnus, vastuolu kliendi andmetes, riikliku taustaga isik, sanktsioonikahtlus, ebatavaline makse või muu kahtlust tekitav asjaolu, lõpetatakse lihtsustatud hoolsusmeetmete kohaldamine ning rakendatakse tavapäraseid või tugevdatud hoolsusmeetmeid.

6.5. **Tugevdatud hoolsusmeetmeid** kohaldatakse juhul, kui kliendi, tegeliku kasusaaja, esindaja, tehingu, makse, kindlustustoote, geograafilise seose või muu asjaoluga kaasneb tavapärasest kõrgem rahapesu või terrorismi rahastamise risk.

6.6. Tugevdatud hoolsusmeetmeid kohaldatakse alati vähemalt järgmistes olukordades:

6.6.1. isikusamasuse tuvastamisel või esitatud andmete kontrollimisel tekib kahtlus andmete tõlevastavuses või dokumendi ehtsuses;

6.6.2. tegelikku kasusaajat ei ole võimalik tavapärasel viisil selgelt tuvastada või omandi- ja kontrollistruktuur on keeruline või läbipaistmatu;

6.6.3. klient, kliendi esindaja või tegelik kasusaaja on riikliku taustaga isik, tema pereliige või lähedane kaastöötaja;

6.6.4. kliendil, tegelikul kasusaajal, makse tegijal, hüvitise saajal või tehingul on seos kõrge riskiga riigiga;

6.6.5. makse tegija või hüvitise saaja erineb kindlustusvõtjast või kindlustatust ja selleks puudub selge majanduslik või õiguslik põhjendus;

6.6.6. klient esitab vastuolulisi, puudulikke või raskesti kontrollitavaid andmeid;

6.6.7. klient soovib toimingut teha ebatavaliselt kiiresti või viisil, mis ei vasta tema tavapärasele tegevusele või kindlustusvajadusele;

6.6.8. ilmneb muu asjaolu, mis võib viidata rahapesule, terrorismi rahastamisele, sanktsioonist kõrvalehoidmisele või muule õigusvastasele tegevusele.

6.7. Tugevdatud hoolsusmeetmed võivad olenevalt juhtumist hõlmata järgmisi toiminguid:

6.7.1. täiendavate isikut tõendavate või registriandmeid kinnitavate dokumentide küsimine;

6.7.2. kliendi, esindaja ja tegeliku kasusaaja andmete kontrollimine mitmest sõltumatust ja usaldusväärsest allikast;

6.7.3. tegeliku kasusaaja, omandi- ja kontrollistruktuuri põhjalikum väljaselgitamine ning vajaduse korral omandiahela dokumenteerimine;

6.7.4. raha, vara, kindlustusmakse või hüvitisega seotud vahendite päritolu selgitamine;

6.7.5. ärisuhte, kindlustuslepingu, makse või hüvitise majandusliku ja õigusliku eesmärgi täiendav selgitamine;

6.7.6. Riikliku taustaga isiku korral kliendisuhte alustamiseks või jätkamiseks kontaktisiku või juhatuse heakskiidu küsimine;

6.7.7. kliendi andmete ja riskiprofiili sagedasem ajakohastamine;

6.7.8. kliendisuhte, maksete ja hüvitisega seotud toimingute tihedam jälgimine;

6.7.9. võimaliku rahapesu-, terrorismi rahastamise või sanktsioonikahtluse korral toimingute peatamine ja juhtumi edastamine kontaktisikule;

6.7.10. vajaduse korral Rahapesu Andmehäirete teate esitamine.

6.8. Kui tugevdatud hoolsusmeetmete tulemusel ei ole võimalik kliendi isikut, tegelikku kasusaajat, vahendite päritolu, tehingu eesmärki või muid olulisi asjaolusid piisavalt tuvastada, ei alustata kliendisuhte, asjaomast kindlustustoodet ei turustata või olemasolev toiming peatatakse või lõpetatakse.

6.9. Lihtsustatud või tugevdatud hoolsusmeetmete kohaldamise alus, tehtud toimingud, kogutud dokumendid, töötaja hinnang, kontaktisiku või juhatuse otsus ja edasised meetmed dokumenteeritakse klienditoimikus või rahapesu tõkestamise registris.

6. Kliendisuhte jälgimine ja ebatavalised asjaolud

7.1. Töötaja jälgib kliendisuhte kestel, kas kliendi tegevus, kindlustusvajadus, maksed, hüvitise saaja ja muud asjaolud vastavad kliendi kohta teadaolevale teabele.

7.2. Ebatavaliseks asjaoluks loetakse muu hulgas põhjendamatut kiirustamist, vastuolulisi andmeid, tegeliku kasusaaja varjamist, põhjendamatut kolmanda isiku makset, hüvitise suunamist tavapäratule isikule, kõrge riskiga riigi seost või kliendi soovimatust esitada andmeid.

7.3. Ebatavalise asjaolu ilmnemisel kogub töötaja lisateavet, dokumenteerib kliendi selgitused ja edastab juhtumi kontaktisikule. Kuni asjaolude selgitamiseni võib toimingute peatada.

7. Tehingust keeldumine ja kliendisuhte lõpetamine

- 8.1. Ettevõtte ei alusta kliendisuhet ega turusta asjaomast kindlustustoodet, kui hoolsusmeetmeid ei ole võimalik täita, klient keeldub vajaliku teabe esitamisest või esitatud teave ei kõrvalda kahtlust.
- 8.2. Olemasolev kliendisuhe lõpetatakse või asjaomane toiming jäetakse tegemata, kui nõutud hoolsusmeetmeid ei ole võimalik täita või tekib põhjendatud kahtlus rahapesu, terrorismi rahastamise, sanktsioonist kõrvalehoidmise või muu õigusvastase tegevuse kohta.
- 8.3. Keeldumine, toimingu peatamine või kliendisuhte lõpetamine dokumenteeritakse koos põhjuse, otsuse tegija ja kuupäevaga.

8. Rahapesu Andmebüroo teavitamine

- 9.1. Kui töötajal tekib teadmine või kahtlus rahapesu, terrorismi rahastamise, sellega seotud kuriteo, rahvusvahelise finantssanktsiooni kohaldumise või sanktsioonist kõrvalehoidmise kohta, teavitab ta viivitamata kontaktisikut ja juhatust.
- 9.2. Kontaktisik või juhatuse määratud isik hindab asjaolusid ja esitab vajaduse korral teate Rahapesu Andmebüroole RAB-i elektroonilise kanali kaudu.
- 9.3. Klienti ega kolmandat isikut ei teavitata teate esitamisest, teate esitamise kavatsusest ega RAB-i päringust, kui see võib kahjustada menetlust või võimaldada nõuetest kõrvalehoidmist.
- 9.4. Teate alus, esitatud andmed, lisatud dokumendid ja RAB-ilt saadud tagasiside dokumenteeritakse.

9. Andmete säilitamine

- 10.1. Hoolsusmeetmete täitmise, riskihindamise, tegeliku kasusaaja tuvastamise, riikliku taustaga isiku kontrolli, teate esitamise, keeldumise ja sisekontrolli andmeid säilitatakse vähemalt viis aastat pärast kliendisuhte lõppu või toimingute tegemata jätmist, kui õigusakt ei nõua pikemat tähtaega.
- 10.2. Andmeid säilitatakse viisil, mis võimaldab neid vajaduse korral esitada Rahapesu Andmebüroole, Finantsinspeksioonile, kohtule või muule pädevale asutusele.
- 10.3. Isikuandmeid kasutatakse üksnes õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks ja ettevõtte teenuse osutamiseks vajalikus ulatuses.

10. Koolitus ja sisekontroll

- 11.1. Kõik kindlustuse turustamisega seotud töötajad läbivad vähemalt kord aastas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning sanktsioonide alase koolituse.
- 11.2. Koolitus hõlmab hoolsusmeetmeid, tegeliku kasusaaja tuvastamist, riikliku taustaga isiku kontrolli, riskitunnuseid, RAB-ile teatamist, sanktsioonikontrolli ning ettevõtte sisemiste juhiste kasutamist.
- 11.3. Käesolevate protseduurireeglite täitmist kontrollitakse vähemalt kord aastas sisekontrolli raames. Kontroll hõlmab klienditoimikute valimit, riskihinnanguid, riikliku taustaga isiku ja tegeliku kasusaaja kontrolli, teateid, keeldumisi ning töötajate koolituse dokumenteerimist.
- 11.4. Puuduste korral määrab juhatus parandusmeetmed, vastutaja ja tähtaja.

11. Seos sanktsioonikontrolli korraga

- 12.1. Rahvusvahelise finantssanktsiooni kontroll tehakse ettevõtte eraldi sanktsioonikontrolli korra alusel.
- 12.2. Kui rahapesu tõkestamise kontrolli käigus ilmneb võimalik sanktsioonivaste või sanktsioonist kõrvalehoidmise tunnus, kohaldatakse viivitamata sanktsioonikontrolli korda.
- 12.3. Käesolevad protseduurireglid ja sanktsioonikontrolli kord moodustavad ettevõtte rahapesu, terrorismi rahastamise ja rahvusvaheliste sanktsioonide riskide juhtimise sisemiste reeglite terviku.